

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nerancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: H. Dukas Nachf.
Max. Augonfeld & Emrich Lasner
Melnich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Göttscher-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marold & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seri-
ă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifa și învoială.
RECLAME pe pagina a 8 a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 153.

Brașov, Miercuri 14 (26) Iulie.

1899.

Proteste în contra pactului.

Precum am anunțat de mai înainte, partidele opoziționale germane, îndată-ce s'au publicat ordonanțele împărătesci privitoare la pact, prin care se ridică dările și în deosebi impozitul pe zahar, au deschis lupta în contra pactului și au protestat în contra octoării lui cu ajutorul faimosului §. 14.

Deși întreaga opozițiune germană este în contra pactului încheiat cu Ungaria de către guvernul Thun, diteritele partide, din care se compune ea, nu și-au formulat și publicat protestele lor în comun, ci fiă-care în parte, deore-ce partida creștină-socială a preferit a procedea de sine stătător, lansând încă de mai înainte un protest în contra pactului. In urma acesteia a publicat și partida germană progresistă, precum și așa numita „libera asociațiune germană“ declarațiuni deosebite de protestare.

Deputații germani, ca se-și escuse atitudinea obstructionistă, prin care s'a zădărnicit dezbaterile în parlament a proiectelor relative la pact, declară, că ei în principiu n'au fost în contra pactului și că n'au voit să-l impedeze, ci obstructionea au făcut-o numai spre a feri Austria de calamitatea unui pact nefavorabil și asupra pentru ea.

In ce privește declarațiile partidelor, cea mai categorică este aceea a partidei progresiste, cea mai însemnată și numărösă dintre partidele germane. Ea se plânge, în declarația ei de protest, adresată alegătorilor, mai întâiu în contra „slavisării pe cale administrativă“, care, dice, face progrese uimitore; mai departe protestează în contra abuzului, ce se face prin aplicarea §-lui 14 al constituției așa, că de fapt constituția este desființată; declară pactul cu Ungaria de păgubitor intereselor economice ale Austriei, ba chiar fatal pentru acesta. Dispozițiunile

lui fac să apară deja astăzi, ca și sigur, că nu va mai fi reînviat. Pactul aduce o urcare a dărilor de consum, mai ales el urcă impozitul pe zahar. De urcarea cvotei nu mai e vorba, așa că se prevede, că și în viitor guvernul, neavând mijloce de a sili Ungaria să ridice cvota, Austria va plăti tot 70 procente la cheltuielile comune. Prin noul statut al băncei comune, această instituțiune se dă cu totul pe mâinile Ungurilor.

In fine partida progresistă protestează în contra procederei guvernului și a încheierii pactului cu Ungaria, pe care îl declară nevalabil.

Adevărul este, că prin procederea opoziției germane s'a învederat și mai mult, că în realitate pactul încă nu este definitiv încheiat între cele două state dualiste, până ce nu va fi primit și de parlamentul central austriac.

Ce va fi în luna lui Octomvre, când se va întruni Reichsrathul, nu se scie. Probabil, că guvernul se va răzima pe majoritate și va încerca tot posibilul spre a înfrânge obstructionea germană, încercare grea și cu mult risc împreunată.

Guvernul Thun s'ar păre pentru moment, că e decis să continue lupta cu opozițiunea germană. D'er ore rămân-va el constant până în sfârșit și este el pregătit pentru momentul, când se vor ridica în parlament de-odată un sir întreg de cesțiuni de cele mai grave?

Despre acesta ne vom convinge în curând. De-ocamdată putem constata, că de către o parte mare a populațiunii din Austria s'a declarat războiul pactului dintre ambele state și prin acesta implicit și dualismului.

Convocarea parlamentului austriac. „Neue Freie Presse“ aduce scirea, că parlamentul austriac va fi convocat între 10 și 15 Octomvre.

Adunarea Slovacilor din Liptoszentmiklos ținută Duminecă, a fost cercetată de peste 5000 de participanți. „Bud. Hirp“ spune, că adunarea acesta a scos la iveliș-tendența Slovacilor de a-se organiza pentru viitoarele alegeri de deputați dietali, căci Slovacii vor să trimită în dietă deputați pe basa unui program național slovac. Discuțiunile — dice aceeași fôia — au fost foarte agitate și toți oratorii au fost „chiamați la ordine“, ér redactorului Salva i-s'a retras cuvântul. Motivul pentru care reprezentantul autorității politice a procedat atât de unguresce, îl redă numita fôia prin cuvintele: „In Ungaria nu se pôte valida, decât o singură politică în interesul monarhiei: politica națională maghiară“. Adecă tot natul de pe globul unguresc n'are voie să facă decât „politica națională maghiară“. Minunat concept de drept și libertate în politică!

Disolvarea congresului bisericesc din Bucovina. In ședința de Joi a consistoriului arhiepiscopesc român gr. or. din Cernăuți, metropolitul Arcadie a făcut declarația laconică și lipsită de or-oe comentariu, că Congresul bisericesc al arhiepiscopiei este disolvat prin o rezoluțiune recentă a Coronei. „Patria“ ocupându-se cu cestiunea acesta, concluda, că disolvarea congresului nu pôte fi decât în interesul nemeriticii și al relei credințe, în interesul disordinei și ilegalității. „Patria“ continuă apoi astfel:

„Decă disolvarea Congresului constituie un act, care în momentele grave, în cari se află biserica, este în detrimental ei și lovește în interesele vitale ale ei, pentru-că este menit a acoperi cu tăcere administrațiunea nefastă și periclitarea ortodocsismului, pentru-că are tendența de a sustrage factorii culpabili de sub acușele forului autorizat al diecesanilor, atunci pentru acest act nou și dușmănos bisericei, sunt responsabili înaintea lui Dumnezeu și a credincioșilor bisericei Metropolitul și guvernul. Metropolitul este o năpaste pentru diecesă, biserică și credincioșii bisericei. De ori-ce pas al său se lăgă urgia. Biserica este rușinată și faptele lui au rușinat-o. Gonit de furtuna nemulțumirei, Metropolitul a fugit

din diecesa sa la Viena, lăsând în țără, ca dar, înainte de plecarea gónă nebună în contra studenților români. La Viena, reîntorcându-se, a lăsat un dar analog, góna în contra multor studenți români și membri ai colonie române din Viena. Re'ntors în Bucovina, darul nefast ce-l aduce este disolvarea Congresului. Acest Metropolit este o nefericire. Lipsit de sciință, de înțelepciune, de blândetă apostolică, de adevărul buzelor, de moral și de demnitate, el nu are nici o calitate, care să-l facă vrednic de a fi arhieru“...

Situația în Austria.

Organul Cehilor tineri „Narodni Listy“ se ocupă într'unul din numerii sei mai noi cu situația în Austria. Etă ce dice între altele diarul fruntaș ceh:

Nu încapă îndoielă, că politica acestui imperiu întră acuma într'un period decisiv. Pactul austro-ungar e terminat, și acuma e rëndul guvernului de a face rënduială și în această jumătate a imperiului. Nici un politician cugetător nu crede, că disordinea în Austria s'a născut prin publicarea ordonanțelor de limbă. In Austria e luptă din contra pentru două principii politice, pentru principiul dreptății necondiționate pe deoparte, și pentru principiul necondiționatei egomemii a unui popor asupra celorlalte popore, pe de altă parte. O remediare zace numai în respectarea primului principiu. Absolutistic nu se pôte guvernarea mai departe sub nici o condițiune. E dór imposibil, ca în o jumătate a imperiului să se guverneze absolut, ér în cealaltă constituțional, și noi din punctul nostru de vedere liberal nu dorim de loc guvernul absolutistic.

Guvernarea trebuie să fiă deci constituțională. E înse acesta posibil cu parlamentul actual? Nu! Considerând vastul său cerc de competență, unde fiă-care cestiune e încurcată cu cestiuni politice și naționale, lucrul acesta nu-i de loc posibil. Numai prin lărgirea competenței dietei provinciale va fi posibil a face pace. Se dice, că decă dietele provinciale, ca corpuri consultative, vor fi convocate, nu s'ar întruni toate dietele, și anume acele nu, în cari Ger-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Doina și daina.

De

Nicolae Sulică.

Doina, sub forma doină, e amintită deja la principele D. Cantemir, care a emis pentru prima-óră părerea, că numele acestei atât de caracteristice specii de cântec-poesiă a poporului român, ar fi de origine dacică, derivându-l său mai bine d'is identificându-l cu numele unui hipotetic d'eu, său d'eiță a războiului la Daci*); ér această

*) Martis vel Bellonae Dacis usitatum nomen fuisse videtur. Descriptio Moldaviae, ed. Papiu, Bucureșci pag. 141. Fără îndoielă, sub influința acestui pasagiului al lui Cantemir, s'a compus varianta cunoscutului marș vitejesc al lui Iancu, cu refrenul:

Doină, doiniță,
Zină plăviță
Cu noi să fi!
Tu însoțesc
Și însușesc
Pe ai ței fi!

unde e evident, că doina e luată ca d'eiță, îndă a războiului.

hipotesă a sa și-a basat-o savantul principe-istoriograf mai ales pe faptul, că Moldovenii își introduceau cântecele de luptă de regulă priur'o formă, său combinațiune a cuvântului doină. „Praepositor enim — dice el — cunctis, quae fortiter in bello referunt, canticis, ac praeludis, quibus gens Moldava ante cantam modulari consuevit, textum largitur“.

In punctul acesta e interesantă notița, ce o face G. Barițiu, în calitate de redactor al „Transilvaniei“, la articolul despre doină al d-lui Hașd'eu, reproducus în numărul din 15 Martie 1883 al numitei foi din „Columna lui Traian“ (pag. 397 și 519), în care notița se constată, că în munții apusenți cântecele de dor și jale asemenea se introduc până în ziua de azi cu formula: „aina“ — său „haina — daina“, în tocmă ca și în alte părți cu „frunză verde“.

Pe noi de-ocamdată ne interesează faptul de-altmintrelea incontestabil, că graiul viu românesc, paralel cu forma mai generală „doină“, cunoșce și o formă secundară „daina“ a cuvântului, ér problema, ce vom avé s'o resolvăm, va fi tocmai stabilirea originii său a etimologiei științifice a celor

doine forme, precum și clarificarea raportului genetic dintre ele.

Cestiunea va fi așa-déră pe de-o parte: de ce origine este cuvântul doină, ér pe de altă parte: care dintre cele două forme, doină și daina, e forma originală a cuvântului?

D-l Hașd'eu, în mai sus amintitul său articol despre doină, deși constată cu totă pozitivitatea, că „daina“ cu sensul special de cântec popular, dintre toate limbile indogermane europene ovinde esclusiv la Litvani, susține totuși, că doina românescă, atât ca element limbistic, cât și ca gen poetic-musical, nu pôte fi decât de origine dacică, și acesta mai ales din motivul, că dintre cei doi protopărinți ai neamului românesc, poporul roman n'a avut nici când o deosebită aplicațiune spre poesiă peste tot și și mai puțin spre poesia sentimentală, pe când seminiția Tracilor în genere, din care se dice, că făceau parte și Dacii, după testimoniile celor vechi a fost un neam și poetic și musical.

Are d-l Hașd'eu mai ales pe terenul etimologiei multe esplicări ingenioșe și se scie, că puterea ingeniului său a căutat s'o

validiteze mai ales întru susținerea și argumentarea teoriei dacismelor în limba română. Amintesc numai articolul asupra cuvântului „Basarab“ din „Etymologicum magnum“. Cel mai puternic argument întru susținerea și documentarea elementelor dacice în limba română, au fost și sunt pentru d-l Hașd'eu elementele analoge ale limbii albaneze, pornind din hipotesea încă nedocumentată, că strămoșii Albanesilor au fost din aceeași familiă limbistică, așa-déră întim înrudiți, ca limbă, ba chiar frați, de nu identici, cu vechiul popor al Dacilor.

Teoria d-lui Hașd'eu însă susținută de-altmintrelea pare-mi-se pentru prima-óră de Kopitar, apoi și de Miklosich și Schurhard, ni-se presentă deja din capul locului tare deochiată prin faptul fundamental, că limba Dacilor afară de câte-va nume proprii de persoane și localități, precum și afară de cele câte-va numiri de plante, conservate la Dioscorides, Apuleius și Gallienus, e absolut necunoscută.

In cazul de față în special, în esplicarea originii cuvântului „doină“, d-l Hașd'eu — care în conformitate cu cele schițate mai sus, în ceea-ce privește esența cestiu-

manii au majoritatea, căci aceștia nici când nu se vor lăsa restrinși la un parlament al dietelor.

În interesul guvernului și al imperiului trebuie însă să se pășească la un principiu, a cărui temelie oferă deplină dreptate tuturor popoarelor. Cătim în gazete, că guvernul va mobiliza toate mijloacele, spre a face parlamentul capabil de lucrare. Nu credem însă că acesta îi va succede. Dacă el ar voi să-l facă capabil de lucrare prin mijloace, cari sunt contra noastră, atunci noi vom pași ca combatanți la armă, și guvernul nu va molcomi obstrucția germană, decât nu-i va concede deplina egomenie. Dacă însă o concede, atunci are în contra sa toate partidele slave și autonomistice.

Disesem nu de mult: „Său se va împlini, ce ni-s'a promis, său vom schimba poziția frontului nostru“. Persistăm neschimbat pe lângă acest punct de vedere. Tot așa de rezoluți și perseveranți, cum și de precauți trebuie să fim deputații noștri în apărarea intereselor noastre naționale, ca nu cumva prin intrarea lor precipitată în acțiune, să se creeze o situațiune, care să nu corespundă nici dorințelor lor, nici celor ale poporului ceh. O subită intrare în acțiune în situațiunea actuală n'ar putea servi decât obstrucțiunii, și noi ni-ar strica. Noi deci trebuie să ne preparăm pe toate punctele, până ce va veni o situațiune, în urma căreia vom schimba poziția frontului nostru, intrând apoi în acțiune în modul cel mai hotărât și energic.

Taxe delă Porțile de fier.

Scim, că guvernul unguresc a publicat regulamentul și taxele de tot urcate la cari vor fi supuse vasele, cari vor trece prin Porțile de fier, așa cum se proiectase la început.

Regulamentul acesta este aspru criticat de „*Neue Freie Presse*“, căci comerțul vienez și chiar tot comerțul Austriei, este în mare măsură păgubit prin taxele amintite. Tot atât de nefavorabil se exprimă despre el „*Le Temps*“ din Paris, deși Franța are mai puține interese pe Dunăre. Marele țiar francez dăce, că taxele instituite de Ungaria vor avea, ca urmare, împiedecarea dezvoltării comerțului statelor riverane, în special al României, Serbiei și Bulgariei, ba vor contribui chiar la înăbușirea și ruina lor.

„*Drapelul*“ din București ocupându-se și el cu chestiunea această, dăce, că taxele ce Ungaria le va lua din Septemvrie începând pentru trecerea vaselor prin Porțile de fier, lovesc în special România. Marina comercială română așa de dezvoltată până astăzi și cu tendința de a lua un admirabil avânt pentru viitor — scrie țiarul bucureșean — a fost întotdeauna un spin în ochii Ungurilor, cari avuseră monopolul

navigațiunii pe Dunărea mijlocie și de jos și sperau să nu-l piardă niciodată. Dér flota română comercială s'a făcut. Vasele române au străbătut până la Belgrad în sus și cu dezvoltarea, ce se proiecta, ele aveau să meargă și mai departe... Constanța la mare și Turnul-Severin pe Dunăre începuseră să fie centrele de rețasamente ale navigațiunii române naționale, menite să scuture încă unul din grelele juguri, ce le suferia România: transportul mărfurilor de esport de către vasele străine...

Foia bucureșeană arată în fine, că scopul urmărit de Unguri în totă chestiunea regulării Porților de fier până la stabilirea taxelor, a fost de a lovi pe un concurent leal (România), care se hotărise a-și face afacerile singur, și întrăbă guvernul român, ce pași are de gând a face în această chestiune.

Dér nu numai România, Serbia și Bulgaria, ci și celelalte state europene sufer pagube mari în urma taxelor prea urcate impuse. Sufere Austria, dér suferă și Bavaria. Se crede, că toate aceste state vor protesta din nou în contra regulamentului și taxelor la care vor fi supuse vasele, ce vor trece prin Porțile de fier.

Revistă externă.

Conferența de pace. A treia conferență a comisiunii păcei a adoptat în unanimitate proiectul privitor la o înțelegere pentru soluțiunea păcnică a diferendelor internaționale. Articolul 9 a fost adoptat cu redacțiunea propusă de delegatul român. Lucrările comisiunii s'au sfârșit. Închiderea conferenței va avea loc Joi său Sâmbăta.

Țiarul „*Le Temps*“ aduce amănuntele următoare asupra incidentului ridicat la conferența păcei de d-l Al. A. Beldiman, primul delegat al României:

Comisiunea a treia (arbitragiu) s'a întrunit Mercuri dimineața sub președința d-lui Bourgeois. La începutul ședinței d-nii Beldiman (România), Delyannis (Grecia) și Mijatović (Serbia) au prezentat o moțiune comună, cerând suprimarea totală a cinci articole relative la *comisiunile internaționale de anchetă*.

D-l Beldiman, vorbind în numele delegaților acestor trei țări, a dezvoltat timp de o oră argumentele, pe care se întemează moțiunea. A explicat, că dorește foarte mult să dea tot concursul său operei umanitare datorite inițiativei Țarului, dér că comisiunile de anchetă nu erau înscrise în programul din circulara Muraviev; că sunt contrare principiului suveranității naționale; că nu constituie o chestiune de drept internațional, ci de politică interioară pentru fiecare țară, având necesități politice de care trebuie să se ție seamă; că comisiunile ar putea fi eseciente prin ele însă-le, dér n'ar trebui să fie rezultatul unei anga-

jament; că ar trebui aplicate păstrându-se totă libertatea de acțiune; că România acceptă angajamentul pentru tot restul proiectului de arbitragiu, pentru-că ar putea fi în acest angajament, dér nu s'ar putea lega în chestiunea comisiunilor internaționale de anchetă, pentru-că i-ar fi imposibil să le aplice. Dificultatea este încă mult mai mare pentru țările, în care există libertatea presei.

Congresul Albanesilor. În congresul Albanesilor, ce se va ține încurând, între altele se vor discuta și următoarele chestiuni: 1) Albania sub suzeranitatea Sultanelui. 2) Înființarea școlilor naționale. 3) Formarea unei miliții naționale, compusă din musulmani și din catolici și ortodocși. 4) Cele patru vilaieturi vor fi încorporate într'un singur vilaiet, cu un guvernator general. 5) Grațierea refugiaților. 6) Adunare națională. 7) Veniturile să se cheltuească numai în Albania. 8) Limba oficială: turco-albanesă; și altele. Aceste sunt punctele, cari vor forma obiectul unui memoriu, pe care congresul îl va înainta cabinetelor europene.

SCIRILE ȚILEI.

— 13 (25) Iulie

Principele Ferdinand al României a sosit ieri dimineața în capitală. A. S. R. a stat numai până aseră în București, de unde a plecat la Sinaia cu trenul dela orele 5.40. Dela Sinaia A. S. Regală va pleca ați la Coburg, însoțit de A. S. R. Principesa Maria și de micii principii.

Mandatul din Ceica. „*Pol. Ért.*“ anunță, că unul dintre candidații la mandatul de deputat din Ceica, Dr. V. Kupsa, și-a retras candidatura, rămânând acum singur candidat T. Fassie din Beiuș.

Femei în contra pactului. În Graz s'a ținut Sâmbăta trecută un mare meeting, la care au participat peste 4000 femei. Meetingul a protestat în contra pactului cu Ungaria, pe urma căruia zaharul se va scumpi considerabil dela 1 August pentru Ungaria și dela 1 Septemvrie pentru Austria. Darea după zahar urcându-se la marea metrică cu 6 fl. mai mult, ca până acum, e firesc ca în comerțul el să se vândă mai scump cu 4—5 cr. la chilo. Mai scump va fi și petrolul, de asemenea berea. Femeile din Graz au protestat energic în contra urcării prețului la zahar și vorbirea ce a ținut-o deputatul *Resel* le-a înflăcărat atât de mult, încât el începură să injure guvernul austriac și Ungaria, din care cauză un comisar de poliție le-a împrăsciat adunarea. Ele însă nu s'au lăsat cu atât. Alăturându-li-se un număr mare de muncitori, au traversat stradele orașului între strigări continue de „abzug“ la adresa guvernului. Muncitorii s'au încăerat cu poliția și totul s'a sfârșit foarte sgomotos.

Morțea lui Dumitru Stăncescu. Țiarele din București sunt informate, că talentatul scriitor și esecent traducător *Dumitru Stăncescu* a răposat în Axen-Fels (Elveția) în urma unei crude bóle (oftică). *Dumitru Stăncescu* lasă în urmă-i multe scrieri de valoare. A scris „*Crâmpee*“, „*La gura sobei*“, „*Basme*“, „*Alte basme*“, „*Snove*“, „*Povești și glume*“ etc. A tradus „*Denisa*“ lui Al. Dumas, novele de F. Coppé „*Economia politică*“ de Corse; a fost inițiatorul înființării „*Bibliotecii pentru toți*“, și în ultimul timp a dirigit „*Revista pentru toți*“. Literatura română pierde în *Dumitru Stăncescu* un talentat scriitor și un eminent traducător. — Notăm, că tot pe timpul acesta anul trecut se răspândise prin țiarele din București scirea, că D. Stăncescu ar fi murit, scirea însă nu s'a adevărit. Ne-am bucura, decât nici de rându acesta nu s'ar adevări.

Un club român peste Prut. „*Patria*“ din Cernăuți află, că preoțimea română de peste Prut și redeșimea, dirigătorii români etc., se vor întruni în anul acesta probabil în Vijniță, Coțman, ori în alt loc potrivit, spre a pune la cale înființarea unui club român prin părțile acelea.

Episcopul Constantin Schusster din Vaț a reposit alaltăeri. Cât a fost episcop, a creat o mulțime de fundațiuni și a înființat multe biserici și școle. S'a născut în 1817 și la 1886 a fost numit episcop al diecesei Vațului. Pentru jertfele în bani, cari trec peste 1 milion fl., Maj. Sa l'a distins cu marea cruce a ordinului „*Francois Iosif*“, mai târziu cu ordinul „*Coroane de fier*“ cl. I, și la 1896 cu marea cruce a „*ordinului Leopoldin*“.

Furt de o jumătate de milion. Din *Oradea-mare* se vestesce, că de ani de zile pădurile episcopiei latine de acolo erau pustiite de-o societate criminală, care a păgubit averea episcopiei cu peste un *jumătate de milion* fl. Capul bandei era neșătorul de lemne *Weisz A.*, care câștiga ani mai înainte era sêrac lipit pământului, dér de odată s'a ridicat la o avere atât de însemnată, încât era supranumit „*nababul*“ Bihorului. Lemnele furate de ômenii și agenții lui, le vindea la comercianții din Giula, Brașov și Clușiu. În urma arătării făcute în contră-i, *Weisz A.* a fost arestat. Descoperirile făcute au produs senzații în Oradea, unde se așteptă să fie arestate numeroase persoane implicate în acest furt.

Epopee musicală românească. D-l *Jaurez Movilă* lucrăză o epopee musicală românească cu teme naționale. Noua sa lucrare poartă titlul de: „*Simfonia rășboiului din 1877*“. „*Originalitatea* temelor noastre naționale, subiectul istoric al lucrării, modul de orchestrare și cu deosebire inovația introducerii instrumentelor musicale românești într'o simfonia — scrie „*Drapelul*“ — vor produce de sigur mare senzație la espoziția din Paris, unde d-l *Movilă* va face să se eșecute lucrarea sa.“

O nouă lucrare spiritistă. D-l B. P. *Hașdeu* prepară o nouă lucrare spiritistă, al cărei titlu va fi: „*Dincolo*“. În noua sa operă autorul va resuma ultimele desoperiri spiritiste.

Corabia franceză într'un port german. Să știe, că mai țilele trecute împăratul *Wilhelm* al Germaniei a vizitat pe cadeții franceși de pe vaporul „*Iphigenia*“. Acum se anunță, că Francesii la rându lor vor căuta să întorcă visita împăratului german, trimetându-se spre scopul acesta vaporul „*Ibis*“ în portul dela Kiel, unde va petrece timp mai îndelungat.

Concert în Sofia. Ni-se scrie din Sofia, capitala Bulgariei: „De câteva țile se află aici tenorul român *Vasilu*, care împreună cu pianistul *Domeier* a dat câteva concerte. D-l *Vasilu* a fost primit foarte călduros de către colonia română de aici, precum și de către publicul bulgar, care a vizitat în număr mare concertele sale. Astăzi, în 7 Iulie v., colonia română de aici a dat un banchet în onorea tenorului *Vasilu*, la care au luat parte vre-o 200 persoane. Președintele a salutat mai întâi pe artist și l'a felicitat pentru frumoșele succese dobândite. S'a ridicat apoi un toast în sănătatea ministrului *Tache Ionescu*, adresându-i-se și o telegramă călduroasă imediat, în numele întregii colonii. La despărțire s'a cântat „*Destăptă-te Române*“. La dorința elitei din Sofia, *Vasilu* va mai da un concert astăzi, 21 Iulie. Tenorul român fù decorat cu ordinul *Alexandru I*, și pianistul *Domeier* cu crucea pentru merit.“

Telegrafare fără sîrmă între Triest și Veneția. Încercarea în sensul acesta s'a făcut *Mercurea* trecută din partea inginerului *Ioan Schäfer*, care a espedat din farul *Triestului* unei corăbii din portul Veneției următoarea telegramă aeriană: „*Buda-pesta, Fiume, Abbazia, Pola, Triest.*“ Distanța între cele două puncte e de 65 kilometri. Telegrama s'a espedat la 3 ore dimineața, și răspunsul s'a trimis pe aceeași cale la 8 ore a. m., având conținutul: „*Vă împărtășim, că semnele vi le-am primit de tot orat pe corabia noastră în distanță de 65 kilometri, Cassovics Scarpa, căpitanul vaporului „Prinz Ferdinand Maximilian*“.

Arestarea unui nihilist rus în Paris. În timpul din urmă a fost deținut

nei, nu face alt-ceva decât că reia teoria principelui D. Cantimir, dér firesc, într'un mod mai consciu și mai metodic — d-l *Hașdeu* așa-déră e lipsit chiar și de obiectivul său argument: un element analog ca sens și ca formă al limbei albanese; și motivul invocat de d-l *Hașdeu*: presupusa fire poetică-musicală a poporului dac — întocmai ca și hipoteticul țeu rășboinic al lui *Cantimir* — e cu mult mai nesciencific, decât ca să pôtă servi drept substrat solid, ba chiar serios la susținerea unei etimologii, căci abstrăgând dela multe altele, înrudirea peste tot și în special gradul de înrudire al poporului dac cu vechia seminiță a *Tracilor*, e un punct tot atât de obscur, ca și în genere originea poporului dac.

A ridică deci un întreg edificiu etimologic pe un astfel de substrat hipotetic și în esența sa aprôpe fantastic, sciencific e hazardat, și prin urmare incorect și neadmisibil. Și apoi eu mai cuget, că în urma urmelor în chestiuni de felul acesta formula de predilecțiune a unora: *Si non e vero, e ben trovato*, e o slabă mângâiere sciencifică.

În punctul acesta află de bine a atrage atențiunea anatomiștilor, și în special a archeologilor noștri, asupra unui important ram sciencific al archeologiei, asupra *craneologiei*, cu ajutorul căreia s'au obținut deja cele mai surprindătoare rezultate pe terenul întunecat al archeologiei și în primul rând al geneologiei, al înrudirii diferitelor rase și popore, — căci pe teritorul anticei Dacii se vor fi aflând fără îndoială din epoca nemijlocit premergătoare colonizării Daciei, precum și din epoca posterioară romană, destule cranii deosebite cât de puțin de craniile, despre cari s'a constatat deja, că sunt cranii romane, său cel puțin se știe, cărei rasei de popor au aparținut ele.

Se vor face deci săpături archeologice și se vor studia craniile conservate dacice, și pe calea această e foarte probabil, că se va elucida odată și chestiunea mult controversată a originii poporului dac, și așa pôtă și a limbei dacice.

Însă acum la obiect.

(Va urma).

în Paris un nihilist rus cu numele Govelov, angajat ca lucrător la clădirea palatului siberian al expoziției universale. Deținerea nu s'a putut face fără greutate, căci tovarășii lui Govelov s'au opus cu toții. Arestarea a făcut mare senzație preste tot, căci precum se știe, Țarul încă va visita expozițiunea, și faptul, că nihilistii deja de pe acum au început să se pregătescă, nu e unul din cele mai bune presemne.

Școlile din Blăși.

Clușă, 20 Iulie n. 1899.

Onorate D-le Redactor! În N-rul 146 al „Gazetei“ ați binevoit a face niște notițe scurte despre programa gimnasiunii superior gr. cat. din Blăși. Să-mi dați voi, ca în interesul cauzei, să oitez încă câte-va împărtășiri din această programă, care conține datele celui mai vechiu așezământ cultural românesc.

Este bătător la ochi, că pe când în anii trecuți, timp de vre-o două decenii, programa conținea datele — afară de seminarul preoteșc — dela toate celelalte institute de învățământ român gr. cat. din Blăși, pe atunci programa prezintă privesce numai gimnasiul. Eu nu știu, ce pôte fi motivul, că preparandia, școala și internatul de fete „Vancean“, și școala de aplicație au rămas neconsiderate. Pôte să fiă lipsa de mijloace materiale, dér în tot cazul, interesul acestor așezăminte culturale reoere, ca programa acolora să se publice separat, s'eu, decât aceasta nu s'ar puté, direcțiunea să publice în diarele noastre cotidiene, cât și în cele de specialitate, câte un raport detaiat despre toate datele și istoria anuală a acestor institute, ca așa publicul interesat și cu deosebire părinții să fie în curent despre ele și să știe, cui își vor încredé educațiunea copiilor lor de ambele sexe. Cu privire la programa gimnasiunii observ, că:

D-l profesor C. B. Groze publică la începutul programei, în legătură cu disertațiunea sa foarte instructivă din programa gimnasiunii pe anul 1898, un studiu despre „Constituțiunea Romanilor pe timpul republicii“, — o lucrare foarte acomodată pentru lectura instructivă a tinerimei noastre, având acésta ocaziune de a învăța pe scurt instituțiunile legislative ale străbunilor nostri.

Ca director funcționează domnul Iosif Hossu, can. metr. Profesorii de studii ordinare sunt d-nii: I. German, N. Popescu, C. B. Groze, S. Nestor, A. Uilăcan, A. Viciu, A. Deac, O. Bonfiniu, E. Viciu, Dr. A. Chețan, G. Precup, I. Fodor, Dr. I. Sâmpălean, V. Suci, Dr. V. Suci, A. Ciura. Profesorii de studii extraordinare și facultative sunt d-nii: A. Papiu, A. Viciu, I. Mureșianu, I. E. Prodan. Catechet pentru confesiunea gr. or. d-l S. Sabo, ér pentru cea mosaică I. Grünbaum.

Din datele statistice vedem, că la începutul anului au fost înscriși cu totul 451 elevi, până la finea anului au rămas 436. Dintre aceștia 352 au fost gr.-cat., 83 gr. or., 3 rom. cat. și 5 israeliți. După naționalitate: 435 Români, 6 Maghiari și 2 Germani. (Dér Israeliții unde sunt? — Red.) La studiu supl. de limba grécă nu s'a înscriș nici unul.

Partea cea mai mare a părinților, adică 203, sunt agricultori. După aceea preoți, advocați, funcționari și de altă stare socială. Domiciliul îl au părinții 39 în Blăși, 133 com. Albei inf., 267 în celelalte comitate ale țerei, 3 în România și 1 în Istria. Starea sanitară și purtarea morală a elevilor a fost cu privire la împrejurări corăspundătoare; asta o putem dice și cu privire la cercetarea prelegerilor. După progres, din toate studiile au avut eminență 24, cel puțin bun 69, suficient 249, un nesuficient 63, 2 nesuf. 9, mai mulți nesuficienți 29.

Școlarii au ascultat în toate duminicile și sârbătorile st. liturgiă și predică în biserica catedrală.

Examenul de maturitate l'au depus 4 cu eminență, 7 cu calcul bun și 15 s'au declarat simpli maturi.

Biblioteca gimnasiunii s'a augmentat prin cumpărare cu 10 cărți, apoi prin donațiune dela Academia Română din București, dela Asociațiune, dela Academia maghiară din Pesta, minist. reg. de culte și instrucț., dela autori și editori, dela I. Bardoși, Ioan Dobrota, Aron Lupean, Iustina Greavu nasc. Popp și Petru Sântion din Sibiu, cu mai multe cărți și opuri valorose. Biblioteca tinerimei gimn. dispune de 2267 opuri în 2533 volume. Acea încă fú augmentată în mare măsură prin cumpărare și donațiuni. Studenții se folosesc mult de acésta bibliotecă, căci circulațiunea cărților între ei ni-se prezintă în total cu cifra de 1158. Tot asemenea s'a înmulțit prin cumpărare și donațiuni museele de naturale și geografică, de fizică și chemică, de archeologie, istorică și geografică. S'au cumpărat mai multe rechisite pentru sala de gimnastică, cea de muzică, și s'au procurat mai multe plantațiuni pentru grădina botanică.

Studenții au folosit cu totul stipendiul în suma de 4740 fl. 50 cr. și anume din fundațiunile: Constantin Alutan, Cercul Orăștiei, I. Chirilă, Timotiu Cipariu, I. M. Clain, Ales. Micu, Ioan Negruțiu, Bota Pop, Dr. Simeon Romanțai, Rudolf (diecesa Lugosului), A. Șterca Șilulțiu, David Baron Ursu și Dr. Ioan Vancea de Butăsa. La beneficiu de pâne concurge fondul basilitan seminarial și domeniul metrop. fâ-care cu câte 800 ferdele de grâu pe an. Din acesta au fost împărtășii 182 studenți. Din fondul „premiilor“ s'au împărțit cărți școlastice în preț de 290 fl. Pe lângă acestea a dat cărți de premiu (unguresc) ministrul reg. ung. de culte, cât și d-nii Virgiliu Popescu și Iuliu Bardoși. În internatul de băieți „Vancean“ au fost întreținuți 124 de elevi. Fondul pentru ajutorarea școlarilor miserii în cas de morb s'a augmentat cu 271 fl. Direcțiunea gimnasiunii făcea foarte bine, decât publica cu asta ocaziune și statul activ al capitalului fondamental, căci precum se știe, se intenționează a înființa un spital regnicolar din acest fond, și așa publicul contribuēt ar trebui să știe, la ce sumă s'a urcat fondul acesta cu menirea așa frumoasă umanitară. Ca studiu extraordinar s'a propus limba franceză și muzica instrumentală.

Vedând publicul din datele aceste, ce progres frumos fac tinerii noștri în acest vechiu și renumit institut cultural, imi permit a atrage atențiunea forurilor competente la ne mai evitabila augmentare a salariilor profesorale. La nici un gimnasiu din totă țera profesorii nu au plată așa puțină, ca în Blăși. Un tiner cu maturitate, decât merge la filosofă, în 3, cel mult în 4 ani ajunge în gimnasiul de stat profesor cu 1200 fl. salar anual, la care adăugându-se cuincuenalele legale, după un serviciu de 30 de ani capătă un profesor de stat 2100 florini pensiuine, pe când profesorii noștri, pe lângă filosofă, au să absolvie și teologia și totuși nu ajunge nici unul nici la 1000 fl. salar anual.

Pôte că-mi va obiecta cine-va, că fondul basilitanilor nu dispune de venitele necesare, ca dintr'acela să se augmenteze după recerțițele timpului salariile profesorale, dér atunci celelalte fonduri și fundațiuni, de cari dispune Prea Ven. Consistor metrop., ar puté suplini lipsa. Bună-ora cum este fondul seminarial, care în proporțiune cu erogațiunile sale este cel mai bogat, ar puté provedé salariile barămi la 4 profesori, căci precum știm, gimnasiul din Blăși este așa dicând o școlă pregătitoare pentru seminariu, fiind-că decât n'am avé gimnasiul, nici seminariul n'ar dispune de indiviți, pe cari să-i primescă la teologie. La rom. catolic se primesc candidații la teologie deja din a VII cl. gimnasiunii, ba în Strigon din a IV cl., câpătând, pe lângă întreținere în seminariul preoteșc, încă și reverendă și cercetând prelegerile gimnasiunii și absolvându-le acelea ca internști seminariali. N'ar puté ore tot după cinosura asta suporta fondul seminarial toate speșele împreunate cu susținerea profesorilor din gimnasiul superior, s'eu cel puțin să solvécă 4 profesori, rămânând

prin asta procedură salarisarea celorlalți profesori în sarcina fondului „Basilitan“.

Eu am sulevat cestiunea acésta. Cei mai competenți vor afla pôte și alte fântâni, de unde s'ar puté acoperi speșele augmentării salariilor profesorale, care într'adevăr este o întrebare arđtore și care așteptă deslegarea sa în timpul cel mai apropiat.

V. H.

Societatea „Inocențiu M. Clain“.

Societatea de lectură a teologilor din Blăși, „Inocențiu M. Clain“, s'a înființat înainte cu vre-o 35 de ani. Din raportul comitetului despre activitatea sa în anul școlar 1898—99 estragem următoarele:

Societatea a ținut în cursul anului 13 ședințe, între care a fost una festivă-iubilă din incidentul împlinirii a 25 de ani, de când societatea pörtă numele fericitului arhieru In. M. Clain.

În anul acesta s'a inițiat din partea societății traducerea și tipărirea unui nou op, anume „Tragedia Calvarului“, de Henric Bolo, care deja se află sub pressă.

Se mai spune în raport, că s'au luat toate măsurile, pentru-ca statutele societății să fie înaintate la guvern spre a fi întărite. Timp de 35 de ani a putut să funcționeze acésta societate în liniște, fără a avé trebuință să recurgă la întărirea ministrului, care n'are de-a face nimic cu biserică și cu creșterea tinerimei teologice. Cum vin acum tinerii teologi să ceară pe cetea ministrului asupra societății lor, nu știm și nu înțelegem, căci n'am auđit să se fi pretins acésta nici chiar din partea autorităților unguresc. Societatea „Inocențiu M. Clain“ este o societate școlară. De când se pretinde, ca și o societate școlară să aibă statute aprobate de guvern?

Noul comitet pentru anul școlar viitor, s'a ales: V. Suci președinte; P. Sântoma v.-președinte, secretar: Em. Andreșan; cassar: A. Maxim; controlor: V. Hătegan; arhieru: V. Micu; bibliotecar: I. Șteu. Notarul se va alege dintre teologii, cari vor intra în anul prim. Biblioteca societății s'a înmulțit cu 114 opuri și constă cu totul din 2173 opuri. Diare a avut 23 dăruițe, între cari și unul german, ér două abonate. Aerea în bani a societății constă din 1186 fl. 88 cr., mai mult cu 110 fl., decât în anul de mai înainte. Aerea totală a societății, socotită fiind și biblioteca, mobilierul etc. se evaluează la 10.000 fl.

Dintre cărțile edate de societate se mai află de vânzare: „Epistole către un preot tiner“ partea I a 70 cr., partea II a 75 cr.; „Pregătire la mörte“ a 80 cr.; „Duch muscălesc“ a 10 cr.

Petreeră.

Inteligența și tinerimea academică română din Șintereag și jur invită la petrecerea de vară, ce se va arangia Duminică în 30 Iulie n. c. în sala școlii gr. cat. din Șintereag. În pauză se va juca: „Călușerul“, „Bătuta“ și „Romanul“. Începutul la 7 ore s'ara. Intrarea de persoană 1 fl., în familie 80 cr. Venitul curat e destinat pentru edificarea un pavilion de joc. Stim. familii sunt avizate la provisiunea proprie. Pentru quartire și beuturi bune se va îngriji comitetul. Stațiunea căii ferate în loc.

Pentru comitetul arangiator: Mihail Făgărășianu, protopop, președinte; P. Făgărășianu, preot, v.-președinte; Grig. Rus, preot, secretar I; Ioan Rus, preot, cassar; Ioan Belciug, preot, secretar II; Grigore Mureșan, preot, și Bartol. Sigarteu controlori. Urméază încă 20 membri în comitet.

ULTIME SCIRI.

Belgrad, 24 Iulie. Ministrul de finanțe Petrović a vizitat, la însărcinarea lui Milan, pe conducătorii radicali Pasić și Tausanović în închisore, și li-a comunicat, că decât vor da un manifest, în care să declare, că disolvă pentru tot-deuna partida radicală și decât ei vor părăsi Ser-

bia, își vor recăpăta libertatea. Pasić și Tausanović au refuzat oferta declarând, că ei așteptă dreptate dela judecatori, altă grație s'eu mod de mântuire nu așteptă.

Neoplanta, 24 Iulie. Emigranți sârbii trec în masă granița ungară, mulți din ei cu familii cu tot. „Zastava“ face atenți pe Sârbii din Ungaria să se ferescă de astfel de emigranți, căci ei nu sunt, decât niște spioni ai lui Milan, cari vor să spioneze pe adevărații radicali din Serbia și să le afle păreriile.

DIVULSII.

Aerul atmosferic în lund. În revista „Comptes rendus“, ce apare în edițiunea academiei de sciințe din Paris, s'a publicat de curând un interesant articol referitor la întrebarea, decât există aer atmosferic împrejurul lunii s'eu nu? Articolul e însoțit și de câteva fotografii, cari redau până în cele mai fine amănunte chipul lunii. Loewy și Puizeux, autorii articolului din cestiune, susțin, că vulcanii din lună s'au stins nu tocmai de mult și că au fost încă activi, după-ce seceseră deja mările de acolo. Păreții prăpăstioși ai craterelor vulcanilor dovedesc puterea aceea enormă, cu care au fost aruncate materiile vulcanice, ér acésta putere a fost potențată și prin puterea relativ mică de gravitațiune a lunii. Dimpună cu masele de pētră, au trebuit să erumpă și mase de gazuri, căci la din contră cenușa aruncată ar fi trebuit să cadă érași înapoi în cratere, s'eu cel puțin în apropierea lor; cercetările făcute însă documentéază, că de fapt a căzut în distanțe colosale dela vulcani. Faptul acesta documentéază în mod incontestabil existența gazurilor, cari au trebuit să pörte cenușa. Un fenomen de felul acesta s'a putut observa și la erupțiunea Krakataniei, când particulele de cenușă au ajuns până în Europa. Pe de altă parte, cei doi învățați susțin, că aceste erupțiuni n'au încetat nici acum și, prin urmare, că curentul de gazuri se continuă și acum. Pe baza acestora se pôte lua apröpe ca sigur, că luna întocmai ca și pământul, deși în măsură mai mică, e înconjurață cu gaz aerian.

Ce devine posteritatea ómenilor mari. Anuarul Londrei ne arată, că Olivier Cromwell e astăzi otelier; Luther ține un restaurant; Shakespeare e fabricant de trăsuri, Milton ebenist, Pitt e oismar, Thomas Gray antreprenor de zidării. La Berlin vedem pe Wilhelm Tell, că împăiează păsări; Tanhauser servind ca barbier, Kant dirigéază un birou de servitori, Richard inimă de leu se ocupă de chimică. Se mai află în acest oraș un Valois, oare e impiegat într'o companie de asigurare; un Marius lucrător în aramă. Lyonul posedă un Voltaire legător de cărți și un Barras măcelar. În același oraș, Coligny ține o cafenea, Murat s'a transformat în pacinic postovar și Richelieu tronéază într'un kiosk de jurnale. La Paris, Robespierre fabrică chibrituri, Racine vinde fân, Molière e servitor, Hugo e dentist. Statele unite nu stau nici ele mai rău cu numele mari. Edgar Allen Poe ține o dughenă în Texas; Fenimore Cooper e pădurar; George Washington vinde paste pectorale în stradele orașului Baltimore.

O însurătoare din cauza unui căne. Diarele franceze istorisesc următoarea întâmplare nostimă: Acum câți-va ani o dómna din Provence fusese nevoită să-și părăsescă cănele, pe care-l iubea foarte mult. Nevoind să-l lase pe drumuri, ea îi căută un loc bun și găsi în Normandia un domn, care luă animalul. Peste câtă-va vreme femeia voi să aibă érași un căne; ea se duse în Normandia și oferí stăpânului fostului ei căne o sumă destul de frumoasă, ca să-i dea înderăt animalul. Noul stăpân însă refuză, deși cănele arată cea mai viună bucurie, că-și revede stăpâna. După multe tratări, cei doi ómeni se învoiră să se urce pe o colină din apropiere, să pörnescă apoi în direcții opuse, și după cine se va lua cănele, a aceluia să fiă. Când se despărțiră însă, cănele alergă când spre noul stăpân, când spre femeia, nehotărându-se pentru nici unul. Deóre-ce nici omul, nici femeia nu voiau să se despartă de căne și amândoi fiind mișcați de „credința animalului“, tranșară cestiunea astfel, că... se căsătoriră.

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Pentru comercianți funcționari și toți oamenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe speșele „Albinei“ și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii politice. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poți orî și cine să învețe contabilitatea, adică ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de orî și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul Vasile Moldovan. fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istoriisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, er altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui **Azentie Severu**, veteranul nostru luptător dela 1848, intitulată **„Răspuns la cartea neagră“**, cu un bogat adaus despre arderea **Audului**, se mai pot căpăta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„Pintea Viteazul“, tradițiunii, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reșganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura această, atât de bine scrisă. prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Războiul pentru neatârnaire“, povestit pe înțelesul tuturor de George Coșbuc, este o carte nu numai cât se poate de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, der tot-odată și cea mai efînă între cărțile romănesci, apărute până acum. Un exemplar în format mare 8° de 283 pagine costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândescă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevăr scrisă „pe înțelesul tuturor“.

Vivia, sêu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italieneșce de Dr. Iuliu Dragoș, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni“, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de Arghirobarbu. Această interesantă narațiune privese evenimente din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Românul în sat și la ôste“ Acesta este titlul unei noue cărți, ce d-l Ioan Pop Reșganul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, și a apărut în Tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla. Se poate procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov cu prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Anghira Mântuirii, cărțica de rugăciuni și de cântări pentru mângăerea sufletescă a drept credincioșilor creștini, **Edițiunea IV corectată**. Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un exemplar în părăți tari colorați 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. **Edițiunea IV**. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conține peste 334 pag. Legată în părăți tari colorați, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărțica de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișori. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un exemplar legat în părăți tari colorați costă 22 cr. (cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onôrea Preacuratei Feciôre Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Prețul unui exemplar legat în părăți tari colorați 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvântări bisericesci pe sêrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitulului Ioan Panu. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sêrbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicii sunt favorabil aprējate și din partea clerului înalt din România.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de môrte, întocmite de Ioan Papiu, cunoscutul scriitor bisericesc. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predici pentru Dumineci de Iustin Popiu, învățațul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinôră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprîndînd predicii frumoșe pentru toate Duminecele de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecele de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de Vasiliu Christe. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predici pe toate Duminecele și sêrbătorile de peste an, de Em. Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile romănesci din numărôșale sale scrieri atât de medușe, instructive și cu stăta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

A apărut: **„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“**, de Iosif Tăbăcaru și Ilie Turdășan. Se află de vîndare la inst. tip. „Minerva“ în Orăștie (Szaszváros). Prețul unui exemplar 10 cr. plus 3 cr. porto. Ediția III. Bani sunt a se trimite înainte.

Din Istoria lumii, talmăciită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D rului Th. B. Welter și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina, a apărut în editura „Deșteptării“ din Cernăuți: **partea a doua**. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Mureșianu“ și câte-va exemplare din partea întâi, adăugînd și pentru această 5 cr. porto.

D-nul **Constantin Popp**, funcționar la „Albina“ în Sibiu, a tradus pe romănescce opul: **„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“**, de Alfred Kormos. Este o carte foarte necesară pentru cei ce sunt interesați în ale băncilor și mai ales pentru membrii din direcțiune, pentru cari este destinată în special. Traducerea e făcută într'o limbă foarte ușoară, așa că opul îi pare a fi o operă originală. Se poate procura dela d-l traducător din Sibiu. Prețul 1 fl. 50 cr. (plus 10 cr. porto.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**. Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**

Cursul la sursa din Viena.
Din 24 Iulie 1899.
Renta ung. de aur 4% 119.05
Renta de corône ung. 4% 96.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% 120.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2% 100.60

Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis. 120.—
Bonuri rural. ungare 4% 94.75
Bonuri rurale croate-slavone 96.25
Impr. ung. cu premii 160.50
Cesuri pentru reg. Tisei și Seghedin . 138.50
Renta de argint austr. 100.55
Renta de hârtie austr. 100.30
Renta de aur austr. 119.10
Cesuri din 1860. 139.—
Acții de ale Băncei austro-ungară . 910.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 386.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit. 383.—
Napoleondori 9 55
Mărci imperiale germane 58.90
London vista 120.62 1/2
Paris vista 44.82 1/2
Rente de corône austr. 4% 100.20
Note italiene 44.45

Nr. 128—1899.
PUBLICAȚIUNE.
Sunt de a se arênda pe durata din 1 Noemvre a. c. până în 29 Septemvre 1905 următoarele mori de măcinat:

- 1) Móra de măcinat din strada morilor c, nr. 1, vechiă 888; 2) Móra de măcinat de pe podu Crețului nr. 103, v. 679; 3) Móra de măcinat din strada morilor nr. 23, v. 803.
- Spre acest scop se va ține la oficiul orășenesc economic în 21 Au-

gust a. c. înainte de prânz la 10 ôre o pertractare de oferte.
Condițiunile de oferte și cele contractuale se află până în ziua pertractării de oferte înainte de prânz dela 8—12 ôre la subscrisul oficiu spre examinare.
Brașov, în 19 Iulie 1899.
651,1—3. **Oficiul orășenesc economic.**

PÊN in cantități mai mari se pôte căpăta la biroul central de expedițiune în Clușiu (Kolozsvar).
Informațiuni detaliate dă Domnul **Isidor Wolfsohn**, agent în Brașov str. Spitalului (Spitalgasse) Nr. 35, ca-tul 2 lea. 2—3.

Cursul pieței Brașov.
Din 25 Iulie 1899.

Banenota rom. Cump.	9.38	Vënd.	9.41
Argint român. Cump.	9.30	Vënd.	9.55
Napoleond'ori. Cump.	9.51	Vënd.	9.54
Galbeni Cump.	5.66	Vënd.	5.65
Ruble Rusescoi Cump.	126.75	Vënd.	127
Mărci germane Cump.	58.7	Vënd.	—
Lire turcescoi Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina	101.—	5% Vënd.	102.—

MIHAEL MOOSER
fabricant de biciclete,
Brașov, Strada Porții 50.
Recomandă pentru sezonul frumos de toamnă, escelente
„Biciclete Transilvania“

construite din material de prima calitate și provédute cu cele mai nouă invenții probate.
Deposit de totă ferăria și alte obiecte necesare pentru biciclete. — **Reparatură și smălțuiră** (emailing) se esecută prompt și ieftin.
650,1—3.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ôre dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ôre 25 min. séra
- IV. Trenul accel. la 5 ôre 7 min. dimin.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 ôre 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ôre 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ôre 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ôre 27 min. séra.
- V. Trenul accel. la 10 ôre 14 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ôre 25 m. d., (are legătură în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ôre 48 m. séra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zêrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 6 ôre 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 8 ôre 18 min. séra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la 8 ôre 25 min. dim.
- II. Trenul de pers. la 2 órá 51 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 6 ôre 48 min. séra.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ôre 8 min. diminéta
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ôre 48 min. séra.
- IV. Trenul accel. la 10 ôre 26 min. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ôre 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ôre a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia Clușiu) la 2 ôre 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ôre 19 min. dim. (are legătură cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ôre 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ôre 15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ôre și 2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ôre 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 9 ôre 30 m. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la 5 ôre 19 min. dim.
- II. Trenul mixt la 8 ôre 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ôre 50 min. p. m.